

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 6. februar 2014

Sag 146/2012

(2. afdeling)

Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH

(advokat Johan Løje)

mod

Geodatastyrelsen (tidligere Kort- og Matrikelstyrelsen)

(kammeradvokaten ved advokat Tomas Ilsøe Andersen)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 7. afdeling den 27. april 2012.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Poul Søgaard, Thomas Rørdam, Hanne Schmidt og Kurt Rasmussen.

Påstande mv.

Appellanten, Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH, har påstået frifindelse og for så vidt angår betalingspåstanden subsidiært betaling af et mindre beløb.

Indstævnte, Geodatastyrelsen, har påstået Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH dømt til at betale 3.090.000 kr. med procesrente fra den 3. februar 2010, subsidiært et mindre beløb, og i øvrigt stadfæstelse, dog således at Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH skal offentliggøre Højesterets dom i "Tursejleren" og "Bådnyt" samt på Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH's hjemmeside og Danske Tursejleres hjemmeside. Offentliggørelsen skal ske i form af uddrag af dommen, herunder med oplysning om dommens datering, Højesterets journalnummer og parternes navne samt en gengivelse af dommens præmisser og konklusion.

Geodatastyrelsen har subsidiært påstået stadfæstelse alene med den ændring, at offentliggørelsen af dommen skal ske som anført i den principale påstand.

Betalingspåstanden i Geodatastyrelsens principale påstand er opgjort for årene 2005 til 2013. Geodatastyrelsen har frafaldet påstanden om betaling af en bøde samt anbringenderne vedrørende markedsføringsloven.

Supplerende sagsfremstilling

I en mail af 8. januar 2008 fra Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH) til Kort- og Matrikelstyrelsen er det oplyst, at forligsaftalen mellem BSH og Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH (NV), der førte til, at den tyske appelsag blev hævet, indeholdt fortrolige oplysninger, som man ikke kunne videregive, men at det dog kunne oplyses, at aftalen ikke indeholdt noget vedrørende danske farvande.

I brev af 26. august 2008 fra Kort- og Matrikelstyrelsen til NV hedder det bl.a.:

”Kære Hasko Scheidt,

Vi havde en telefonisk samtale i begyndelsen af dette år, på foranledning af at Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH (NV) havde fremsendt en ansøgning om at kunne anskaffe vores søkort på Vestkysten til kommerciel anvendelse.

Fra denne samtale erindrer jeg, at du skulle vende tilbage med en mulig mødedato i foråret, men dette [er] som bekendt ikke sket.

Jeg skal derfor på KMS vegne invitere dig til et møde hos KMS tirsdag den 23. september ...

Vi ønsker på dette møde at drøfte processen med at få legaliseret NV's nuværende anvendelse af søkortprodukter der dækker dele af det danske farvand omkring Danmark. Vort mål vil være, at KMS og NV indgår en standard licensaftale i år gældende fra og med 1. januar 2009.”

Der er også for Højesteret indgået procesaftale om de involverede søkort. Vedrørende spørgsmålet om værkshøjde er der som for landsretten enighed om, at søkort 133 fra 2009 over Sundet er repræsentativt for samtlige søkort. Vedrørende spørgsmålet om krænkelse er der enighed om, at der alene skal ske en vurdering med udgangspunkt i tre af de seks områder og kort, som er anført i landsrettens dom. Det drejer sig om kortene over Øresund, Bornholm og Limfjord Vest.

Der er for Højesteret fremlagt yderligere uddrag af søkortrettelser for 2000, 2003 og 2004.

Geodatastyrelsen har under forberedelsen af sagen opfordret NV til at dokumentere selskabets nettoindtjening ved salg af søkort i Danmark, men en sådan dokumentation er ikke fremlagt.

Geodatastyrelsen har fremlagt et udfyldt eksemplar af styrelsens standardlicenskontrakt. Ifølge denne skal der, når det drejer sig om aftaler om analoge, papirbaserede søkort, betales 15 % i royalty af nettoindtjeningen på danske data, og 40 % når det drejer sig om aftaler om digitale søkort.

Det er oplyst, at parterne på et møde i september 2009 drøftede et udkast til licenskontrakt mellem Geodatastyrelsen og NV baseret på en royaltysats på 15 % af NV's nettoindtjening på danske data. Drøftelserne førte ikke til, at der blev indgået nogen aftale herom.

Der er fremlagt aftaler fra december 2003 og februar 2010 mellem Geodatastyrelsen og det tyske forlag Delius Klasing Verlag GmbH. Det fremgår heraf bl.a., at der er aftalt betaling af en royaltysats på 40 %, når det drejer sig om digital kopiering af danske søkort.

For Højesteret har Geodatastyrelsen opgjort sit samlede økonomiske krav for årene 2005 til 2013 til 3.090.134 kr., nedrundet til 3.090.000 kr. I beløbet indgår et vederlagskrav efter op-havsretslovens § 83, stk. 1, nr. 1, på 1.158.800 kr., og et erstatningskrav efter § 83, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, på 1.931.334 kr. Vederlagskravet er beregnet som 15 % af en skønnet nettoindtjening på danske data for NV, mens erstatningskravet er beregnet som 25 % (differencen mellem 40 % og 15 %) af nettoindtjeningen. Erstatningsopgørelsen er baseret på det salg, som Delius Klasing efter Geodatastyrelsens opfattelse ville have haft, hvis ikke NV havde solgt de omhandlede søkort, og Geodatastyrelsens royaltyindtægt herved.

Supplerende om retsgrundlaget

I lov nr. 1392 af 23. december 2012 om ændring af lov om Kort- og Matrikelstyrelsen mv. hedder det bl.a.:

”§ 1

I lov om Kort- og Matrikelstyrelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 131 af 28. januar 2010, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om Geodatastyrelsen«.

2. Overalt i loven ændres »Kort- og Matrikelstyrelsen« til: »Geodatastyrelsen« ...

5. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Søopmåling i de danske farvande, herunder farvandene omkring Færøerne og Grønland, må alene foretages med Geodatastyrelsens tilladelse. Efter at opmålingen er afsluttet, skal kopi af alle opmålingsdata afleveres til Geodatastyrelsen... ».

I forslag til lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker fremsat den 15. januar 1960 (Folketingstidende 1959-60, tillæg A, sp. 2682 ff.) hedder det i bemærkningerne til § 1 bl.a.:

”I denne paragraf angives arten af de frembringelser, der omfattes af den ophavsretlige beskyttelse.

Medens den gældende danske lov (lov 1933) i §§ 1 og 2 opregner en række former for værker som omfattet af den forfatterretlige beskyttelse, hvorimod kredsen af beskyttede værker inden for billedkunsten defineres mere generelt i § 24, har man i lovforslaget efter Bernerkonventionens mønster angivet kredsen af beskyttede værker som omfattende enhver frembringelse på det litterære eller kunstneriske område, under forudsætning af at en sådan frembringelse kan betegnes som et værk. Heri lægges et krav om en vis nyhed og selvstændighed.

Det kan derimod ikke forlanges, at frembringelsen skal besidde nogen særlig høj grad af litterær eller kunstnerisk kvalitet, ligesom der heller ikke kan stilles noget krav til værkets omfang eller med hensyn til det formål, det skal tjene. Beskyttelsen tilkommer således også litterære eller kunstneriske værker, der helt eller delvis tjener rent praktiske formål. Også videnskabelige værker omfattes naturligvis af beskyttelsen som fremtrædende i litterær form.

...

Videnskabelige kort, tegninger mv. Den i § 1, 2. stk., indeholdte beskyttelse for kort, tegninger, grafiske fremstillinger og plastiske fremstillinger (modeller) af beskrivende art svarer til lov 1933 § 2. c. og Bernerkonventionens art. 2, 1. stk., in fine. De pågældende arbejder må for at være beskyttede opfylde kravet om en vis nyhed og selvstændighed inden for det pågældende område; derimod kan en særlig kunstnerisk eller videnskabelig indsats ikke kræves som betingelse for beskyttelsen.”

I betænkning nr. 1063/1986 om billedret, s. 17-19, er under overskriften ”3.2.1 Beskrivende kort og tegninger” anført bl.a.:

”Af reglen i OL § 1, stk. 2, fremgår, at kort samt tegninger og andre i grafisk eller plastisk form udførte værker af beskrivende art henregnes til litterære værker. Umiddelbart kunne man sige, at denne bestemmelse er en besynderlig sammenblanding af flere værkstyper, men reglen er alligevel ganske hensigtsmæssig. Det beskrivende indhold af

de omfattede kort m.v. kunne for så vidt udtrykkes i sproglig form, om end det i reglen ville være omstændeligt og upraktisk. Samtidig vil det ofte være sådan, at de omfattede kort og tegninger udnyttes i nær sammenhæng med litterære værker, især som illustrationer til videnskabelige og andre faglitterære tekster. Ret beset er det derfor mindre naturligt at behandle de pågældende værker som kunstværker.

Hertil kommer, at det ikke ville være hensigtsmæssigt at lade disse værker være omfattet af sprednings- og visningsreglerne for kunstværker i OL § 25. Disse regler kan finde anvendelse under forskellige forudsætninger, og en af disse er, at ophavsmanden har overdraget et eller flere eksemplarer af et kunstværk til andre. I så fald må erhververen frit videreoverdrage dette eksemplar og udstille det offentligt. Det er af stor betydning, at tekniske tegninger o. lign. ikke er omfattet af denne regel. I forretningsforhold vil sådanne tegninger meget vel kunne udveksles mellem erhvervsdrivende, f.eks. som led i kontraktsforhandlinger. Det ville være helt ødelæggende for den herved forudsatte fortrolighed, hvis modtageren frit kunne lade alle og enhver få adgang til tegningerne. Dette hensyn tages med den gældende regulering, som indebærer, at f.eks. tekniske tegninger kun kan udstilles og viderespredes af erhververen, hvis der er tale om udgivne eksemplarer, jfr. §§ 23 og 8, stk. 2.

Det vigtigste retspolitiske problem vedrørende § 1, stk. 2, drejer sig om rækkevidden af den beskyttelse, som gives de pågældende tegninger mv., herunder navnlig de tekniske konstruktionstegninger. Spørgsmålet er, om beskyttelsen alene dækker udnyttelsen af selve tegningen som tegning, eller om den også omfatter fremstillingen af det afbillede produkt.

En sådan videregående beskyttelse ("indirekte produktbeskyttelse") har hidtil været afvist i dansk ret. Årsagen hertil skal søges i, at man afgør spørgsmålet om, hvornår der foreligger et "værk", som kan være genstand for beskyttelsen, forskelligt på forskellige områder, afhængigt af de modstående hensyn til en fri og ubundet erhvervsudøvelse. Således beskytter netop § 1, stk. 2, værkerne meget liberalt (jfr. FT 1959/60, till. A. sp. 2686), fordi der ikke er nogen, som har anerkendelsesværdige interesser i at kunne lave kopier af andres tegninger, selv ikke når de er ganske banale. Forholdene er helt anderledes ved de industriprodukter m.v., som tegningerne forestiller. Her er der stærke interesser, som taler for, at beskyttelsen ikke bliver så vid, at den helt holder alle andre end den pågældende rettighedshaver ude af markedet. For at kunne håndtere sådanne forskelle er det nødvendigt at adskille de to kategorier af værker. Dette giver også den rette balance mellem ophavsretten og patent/mønsterbeskyttelsen.

...

... og man anbefaler derfor, at der fortsat ikke anerkendes "indirekte produktbeskyttelse" her i landet. Denne holdning er i god overensstemmelse med retsopfattelsen i de øvrige EF-lande."

Af ophavsretslovens § 9, stk. 1, fremgår, at love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker ikke er genstand for ophavsret. Forarbejderne til denne bestemmelse fremgår af Folketingstidende 1988-89, tillæg A, L 132, sp. 3197 ff. Det fremgår heraf, at der også (sp. 3212) er bemærkninger om "kort", og det hedder her bl.a.:

”Offentlige publikationer af en mere almen eller informativ karakter, såsom undervisningsmateriale, eksamensopgaver... vil herefter ikke være omfattet af § 9, men være undergivet normal ophavsretsbeskyttelse. Det samme gælder kort og lignende offentlige serviceydelser, som publiceres af offentlige myndigheder og institutioner, og som mere har karakter af en offentlig tjenesteydelse end af egentlig myndighedsudøvelse. For så vidt angår kort skal det nævnes, at der fra gammel tid gælder en særlig privilegiebeskyttelse blandt andet for Geodætisk Instituts kort, som fortsat er holdt i kraft af ophavsretslovens § 62 [nu § 92].”

I forslag til lov om ophavsret (Folketingstidende 1994-95, tillæg A, L 119, s. 1311 ff.) er § 1, stk. 2, videreført, og i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser (s. 1332 ff.) hedder det om § 1:

”Til stk. 1

Efter den gældende ophavsretslovs § 1, stk. 1, har den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, ophavsret til værket. I bestemmelsen opregnes herefter på en ikke udtømmende måde forskellige kategorier af beskyttede værker. Værksbeskyttelsen gælder uanset et værks nærmere fremtrædelsesform. Værker i digital form, herunder også samlinger af ubeskyttede data, kan således også være omfattet af beskyttelsen efter stk. 1, under forudsætning af, at frembringelsen har karakter af et værk, dvs. at frembringelsen er resultatet af en egen selvstændigt skabende intellektuel indsats fra ophavsmandens side. Den nærmere bedømmelse af, om sidstnævnte krav er opfyldt i det enkelte tilfælde, henhører under domstolene.

...

Til stk. 2 og 3

Forslaget til stk. 2 og 3 svarer til den gældende ophavsretslovs § 1, stk. 2 og 3, som senest affattet ved lovændringerne i 1989 og 1992”.

Forklaringer

Til brug for Højesteret er der afgivet supplerende forklaring af Berit Holve, der har forklaret bl.a., at kortet, der i hendes forklaring for landsretten er omtalt som det første kort, viser et udtræk af dybdedatabasen. Dybdedatabasen indeholder samtlige dybdepunkter i Danmark. Der er på kortet valgt et Grid 5x5, hvilket betyder, at der er fundet et dybdepunkt indenfor hver 5x5 meter. Det er forskelligt, hvor det enkelte dybdepunkt ligger indenfor hvert kvadrat på 5x5 meter. Der er tale om en multibeam opmåling. På kortet, der i hendes forklaring for landsretten er omtalt som det andet kort, kan man se, at den pågældende kartograf har trukket de valgte dybdekurver ud på sin egen computer. Dette kan eksempelvis gøres sådan, at der vælges en dybdekurve med en dybde på 5 meter, og for at være sikker på at få alle dybdepunkter på 5 meter med indstiller man dybden til 5,1 meter. Årsagen til, at kartografen har valgt 2, 4 og 6 meter kurver på kortet, er, at man anvendte disse dyb-

der ved gamle opmålinger, og det er dem, der er bygget videre på. Hvis man udarbejder et helt nyt kort, kan man vælge andre dybder. På grund af målestoksforholdet på dette kort kan det se ud som om, at der er en række prikker i nærheden af hinanden i nederste højre hjørne på kortet. Der er dog i realiteten tale om forskellige dybdekurver, og det ville man kunne se, hvis man zoomede ind på kortet. Man kunne have valgt at give de forskellige dybder på kortet forskellige farver, men da det ikke er hende, der har udarbejdet kortet, ved hun ikke, hvorfor man ikke har gjort det. Hvis man udarbejder et helt nyt kort, er det dem, der laver kortplanlægningen, der fastlægger, hvilke dybder der skal anvendes på det nye kort. Dette valg bliver truffet på baggrund af individuelle forhold, så som hvor roligt det pågældende område er, hvad kortet nærmere skal bruges til, og hvordan forholdene det pågældende sted viser sig at være i virkeligheden. Som et eksempel på sidstnævnte kan nævnes forholdene i Godthåbsfjorden, der viste sig at være sådan, at man måtte anvende nogle helt andre dybdekurver, end man oprindeligt havde tænkt sig, fordi der var så stejlt, at dybdekurverne ellers kom til at ligge helt op ad kysten.

På kortet, der i hendes forklaring for landsretten er omtalt som det tredje kort, kan man se de lodskud, der er udvalgt af kartografen. Kortet er et mellemlid til at trække den endelige dybdekurve. Det er kartografen, der vælger målestoksforholdet, og det er på baggrund heraf, at computerprogrammet finder det pågældende antal lodskud. Der er på dette kort fundet den læggeste dybde i et andet Grid, således at det bliver læsbart. Herefter tager man en elektronisk kopi af de røde kurver, og der bliver på baggrund heraf lavet en automatisk generalisering ved hjælp af et computerprogram. Der er ikke en figur, der viser den automatiske generalisering. Det er ikke altid, at man laver en automatisk generalisering, men hvis man gør, er denne i givet fald et mellemlid til at optegne den endelige dybdekurve. Ved en automatisk generalisering bliver linjerne trukket ud, og der er punkter, der bliver fjernet. På grundlag heraf udarbejder kartografen et manuelt manuskript, hvor man sammenholder den automatiske generalisering med de udvalgte dybdekurver. Dette gøres praktisk ved at lægge en transparent udgave af den ene figur oven på en papirudgave af den anden figur, hvorefter man foretager en manuel generalisering ved at trække manuelle dybdekurver. Ved denne proces vil det vise sig, at de automatisk generaliserede dybdekurver vil kunne komme til at ligge på den forkerte side af en lav dybde, og dette skal kartografen sørge for at tilrette, således at dybdekurven kommer til at ligge korrekt i forhold til de markerede dybder. Der vil også være andre hensyn, der spiller ind ved vurderingen af,

hvordan dybdekurverne endeligt skal tegnes ind. Dybdekurverne skal således være læsbare i forhold til andre informationer på kortet, ligesom der kan være sikkerhedsmæssige grunde til at indtegne dybdekurverne lidt anderledes, end hvordan den fysiske virkelighed ser ud. Omkring sejlrenden på 8 meter er der to lodskud på henholdsvis 5,5 meter og 5,9 meter. Det har her været nødvendigt manuelt at indtegne disse lodskud større, end de egentlig er, således at man er sikker på, at de er læsbare for sejlende, så de sejlende er klar over, at de i tilfælde af en undvigemanøvre skal styre uden om disse lodskud. Afhængigt af det pågældende område, som søkortet dækker, kan det være nødvendigt at foretage mange manuelle tilretninger.

På kortet, der i hendes forklaring for landsretten er omtalt som det fjerde kort, kan man se en figur lagt oven på en anden figur. Kartografen har herefter med blå skrift optegnet de endelige dybdekurver. Kortet kan også betegnes som kartografens fortolkning af virkeligheden. Det illustrerer både, at der er tale om individuelle valg i forhold til optegningen af dybdekurverne, og hvorfor man ikke kan sige generelt, hvordan disse skal indtegnes. Som eksempel herpå kan man se, at der er tegnet en blå streg hele vejen rundt om det større antal røde prikker i nederste højre hjørne. På det endelige søkort kan man se, at der ikke ser ud til at være passage i området over prikkerne. I virkeligheden er der imidlertid en passage på omkring 100 meter, men man har valgt at lave en spærring heraf af sikkerhedsmæssige grunde, således at de sejlende sejler syd om for at ramme sejlrenden. Tilsvarende har man eksempelvis også gjort ved pylonerne på Storebæltsbroen for at regulere trafikken på den mest sikre måde. Hvis man i stedet for at foretage manuelle optegninger af dybdekurver havde fortsat med den automatiske generalisering, kunne der godt være sket det, at de forskellige røde kurver på et tidspunkt ville støde sammen. Man ville dog ikke med sikkerhed kunne sige, hvornår eller på hvilken måde, dette ville ske, herunder om dybdekurverne ville komme til at være på den rigtige eller forkerte side af de markerede dybder. Det er vanskeligt at sige, hvor stor en del af kartografens samlede arbejde som arbejdet med at trække dybdekurver manuelt udgør. Det beror på det område, som det pågældende søkort skal dække, hvor vanskeligt og tidskrævende dette arbejde er. De valg, som kartografen foretager ved den manuelle optegning af dybdekurver, bliver truffet på baggrund af overvejelser om henholdsvis sikkerhed i forhold til sejlads, hvordan der ser ud i det pågældende område, herunder hvor meget der allerede er afmærket, samt at kortet skal være læsbart. Når kartografen er færdig med sine håndtegnede indtegninger, lægger vedkommende disse

ind i et computerprogram. Der er en anden kartograf, der kontrollerer det udførte arbejde, og der kan godt være en del, der bliver lavet om. Det er imidlertid ikke sådan, at der kun er én løsning til udformningen af et søkort, og derfor kommer antallet af rettelser an på, hvilke valg kartografen har truffet og begrundelsen herfor. Hvis der ikke er tale om kritiske ting, som skal ændres, vil en rettelse indebære, at man blot retter, fordi man foretrækker en anden løsning. Der er endvidere ofte tale om oplæring i den forbindelse, hvilket indgår i den overordnede vurdering af det udførte arbejde, og hvad der skal rettes. Hun ville ikke selv tillade produktionen af et søkort udarbejdet alene på baggrund af en automatisk generalisering. Den automatiske generalisering er en mellemregning, som der er behov for at arbejde videre på, og det, man kan se på et sådan kort, er ikke en gengivelse af virkeligheden. Hun og hendes kolleger rådfører sig ikke i almindelighed med andre myndigheder eller brugere, når de laver søkort. Der kan dog i konkrete situationer være behov for det. Som et eksempel kan nævnes det igangværende projekt på Grønland med nyttegning af søkort for hele den grønlandske vestkyst. Der har umiddelbart efter landsretssagen været fyrringsrunde i Kort- og Matrikelstyrelsen, og de er nu 12 kartografer ansat. De anvender stadig den manuelle teknik ved optegningen af dybdekurver og udarbejdelsen af søkort.

Højesterets begrundelse og resultat

Af de grunde, som er anført af landsretten, og da det, der er fremkommet for Højesteret, ikke kan føre til et andet resultat, tiltræder Højesteret, *at* Geodatastyrelsens søkort nyder retlig beskyttelse efter ophavsretslovens § 1 og Plakat nr. 4000 af 16. april 1816, *at* det ved bevisførelsen er godtgjort, at Nautische Veröfentlichung Verlagsgesellschaft mbH (i det følgende NV) ved sin produktion af søkort over danske farvande har efterlignet Geodatastyrelsens søkort, og *at* selskabets salg i Danmark af de søkort, sagen vedrører, udgør en krænkelse af Geodatastyrelsens rettigheder. Det bemærkes herved, at det fremgår af forarbejderne til ophavsretslovens § 1, stk. 2, at et værk for at være omfattet af bestemmelsen, skal have en vis nyhed og selvstændighed inden for det pågældende område, men at der ikke kan kræves en særlig kunstnerisk eller videnskabelig indsats som betingelse for beskyttelse. Dette må i relation til kort antages at indebære, at enkelte kartografiske elementer ikke i sig selv kan anses for beskyttet, men at udvalget og kombinationen af disse elementer kan være beskyttet.

NV blev allerede i begyndelsen af februar 1997 gjort bekendt med, at Kort- og Matrikelstyrelsen, i dag Geodatastyrelsen, anså selskabets udgivelser af søkort over danske farvande for

en krænkelse af styrelsens ophavsret, ligesom selskabet allerede på dette tidspunkt blev præ-senteret for styrelsens krav om, at der som betingelse for selskabets brug af styrelsens data blev indgået en licensaftale på styrelsens standardvilkår.

Geodatastyrelsen har på intet tidspunkt frafaldet sit krav om, at der skulle indgås en licens-aftale som betingelse for at kunne reproducere dele af styrelsens kort, og styrelsen stiller til-svarende krav over for andre, som ønsker at gøre brug af styrelsens data. NV har været be-kendt hermed, ligesom det har været kendeligt for selskabet, at styrelsens sagsanlæg har af-ventet udfaldet af andre retssager mod NV og resultatet af de kontakter, der løbende har væ-ret mellem parterne.

Højesteret finder, at dette forløb ikke har kunnet give NV en berettiget forventning om, at Geodatastyrelsen har frafaldet sit krav, og der er derfor ikke udvist en sådan passivitet, at styrelsen har fortabt retten til at kræve vederlag og erstatning hos selskabet som følge af krænkelse.

Geodatastyrelsen er herefter i medfør af ophavsretslovens § 83, stk. 1, nr. 1, berettiget til et rimeligt vederlag for NV's retsstridige udnyttelse af styrelsens rettigheder. Ved fastsættelsen af vederlagets størrelse kan der tages udgangspunkt i styrelsens standardlicenskontrakt, hvorefter den sædvanlige royaltysats for kopiering af styrelsens søkort i analog, papirbaseret form udgør 15 % af licenstagernes nettoindtjening på danske data. NV har trods opfordring hertil fra styrelsen ikke dokumenteret sin nettoindtjening ved salg af de omhandlede søkort i Danmark. NV havde særlig anledning til at fremkomme med dokumentation efter styrelsens opgørelse af vederlagskravet baseret på nettoindtjeningen hos NV's konkurrent på det dan-ske marked, Delius Klasing, og et skøn over NV's markedsandel. Det vederlag, der tilkom-mer Geodatastyrelsen, fastsættes herefter skønsmæssigt til 1.000.000 kr.

Højesteret finder, at Geodatastyrelsen ikke har godtgjort at have lidt et afsætningstab, der overstiger det tilkendte vederlag, og tager derfor ikke styrelsens påstand om tilkendelse af erstatning i medfør af ophavsretslovens § 83, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, til følge.

Højesteret tiltræder, at de omhandlede søkort skal udleveres til Geodatastyrelsen til destruk-tion, jf. ophavsretslovens § 84, stk. 1, nr. 4.

Højesteret tager endelig Geodatastyrelsens påstand om offentliggørelse til følge, jf. ophavsretslovens § 84 a.

I sagsomkostninger for landsret og Højesteret skal NV til Geodatastyrelsen betale 360.760 kr. Beløbet dækker udgift til advokat for begge retter med 300.000 kr. og 60.760 kr. til dækning af retsafgift beregnet i forhold til det vundne beløb. Der er ved fastsættelsen af sagsomkostninger taget hensyn til sagens værdi og arbejdets omfang.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH til Geodatastyrelsen skal betale 1.000.000 kr. med procesrente fra den 3. februar 2010, og at Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH skal offentliggøre denne højesteretsdom i "Tursejleren" og "Bådnyt" samt på Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH's hjemmeside og Danske Tursejleres hjemmeside, samt at offentliggørelsen skal ske i form af uddrag af dommen, herunder med oplysning om dommens datering, Højesterets journalnummer, parternes navne og en gengivelse af dommens præmisser og konklusion.

I sagsomkostninger for landsret og Højesteret skal Nautische Veröffentlichung Verlagsgesellschaft mbH betale 360.760 kr. til Geodatastyrelsen.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse, mens dommens bestemmelse om udlevering af søkortene og offentliggørelse af dommen skal efterkommes inden 3 måneder efter denne højesteretsdoms afsigelse.

Sagsomkostningsbeløbene forrentes efter rentelovens § 8 a.